

ВІД РЕДАКТОРА



Зі слів очільника МОЗ України О. Мусія, розбудова нової, європейської системи охорони здоров'я в нашій державі базуватиметься на трьох китах: роздержавленні та децентралізації управління системою шляхом залучення фахового самоврядування; зміні системи фінансування шляхом надання більшої самостійності у розпорядженні бюджетами сфери охорони здоров'я через залучення загальнообов'язкового державного медичного страхування та реімбурсації ліків; кардинальних якісних змінах системи підготовки медичних кадрів. Якщо найближчим часом вдасться стабілізувати політичну та економічну ситуацію, робитиметься ставка на побудову системи багатопрофільних лікарень. У той же час не можна тотально зрікатися позитивних моментів, що були в системі Семашка, — слід вибірково кристалізувати та адаптувати їх.

Плануються зміни і в дозвільній системі. «Сьогодні для того, щоб функціонувати, медична установа повинна пройти акредитацію та ліцензуван-

ня. В майбутньому закладу буде потрібна лише акредитація, а лікарям — ліцензування. Ліцензований лікар залежатиме від акредитованої установи, а акредитований заклад — від ліцензованого лікаря. Лікарі перейдуть на контрактні відносини з установами охорони здоров'я на відміну від сьогоднішніх штатних розписів. Горезвісний 33-й наказ, у якому штатні нормативи залежать від кількості ліжок, населення і так далі, піде в небуття, і лікар як ліцензований представник вільної професії здійснюватиме свою діяльність на контрактній основі. Це дозволить керівникові лікарні запрошувати кращих лікарів, а висококваліфікованим лікарям — отримувати велику зарплату. Зрівнялівці в зарплаті треба покласти край. Таким чином ми зможемо соціально захистити лікарів», — зазначає О. Мусій.

На сайті МОЗ України на громадське обговорення винесено проект розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції нової системи охорони здоров'я». Проект документа розроблено з метою

визначення напрямків і механізмів формування нової системи охорони здоров'я, реалізація яких сприятиме збереженню та зміцненню системи громадського здоров'я, пріоритетності профілактичного напрямку діяльності сфери охорони здоров'я з акцентом на неінфекційних захворюваннях, зниження показників захворюваності, інвалідності та смертності населення, підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги, запровадження ефективних організаційно-правових та фінансово-економічних механізмів, підвищення соціальної справедливості й захисту прав громадян на охорону здоров'я. Структура проекту Концепції включає: запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування; створення системи професійного самоврядування; удосконалення системи кадрового забезпечення; підвищення структурної ефективності сфери охорони здоров'я; забезпечення ефективної профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань; забезпечення підвищення ефективності використання фінансових ресурсів; інформатизація галузі; запровадження системи управління якістю медичної допомоги на рівні держави, регіону, закладу охорони здоров'я, медичного працівника, зокрема моніторингу задоволеності пацієнтів її якістю; забезпечення ефективної фармацевтичної політики (спрощення та раціоналізація дозвільної системи, збалансування системи контролю; стимулювання імпортозаміщення); запровадження державного регулювання цін на ліки із застосуванням референтних цін; розширення застосування механізму відшкодування вартості лікарських засобів (реімбурсація); модернізація мережі аптечних закладів у систему, що надає медико-фармацевтичні послуги; здійснення ефективного інформаційно-комунікаційного забезпечення побудови нової системи охорони здоров'я та моніторингу громадської думки; забезпечення наукового супроводу створення нової системи охорони здоров'я країни.

Залишається сподіватися, що нова Концепція буде прийнята урядом із подальшою розробкою детального плану, адже механізм повинен запрацювати до кінця 2015 року.

Улітку хочеться думати про відпустку. Але тривожні новини не дають розслабитися. Тому подумаймо, чим підбадьорюють кризи і як вижити в сучасному потоці інформації.

«Ніколи не читайте до обіду радянських газет», — рекомендував професор Преображенський. А також не переглядайте стрічки новин, поки не приведете себе в порядок, не поснідаєте і не зробите що-небудь варте уваги. Щоб не бути голосливим, пропоную пробігтися по недавніх заголовках. Отже, влітку очікуємо остаточне падіння гривні, банківська система готова розвалитися, а економіка — рухнути. На порядку денному — третя світова. Учені виявили небезпечний астероїд. Невдовзі прокинуться досі дрімачі вулкани, всім нам буде нова Помпея. Кількість

поганих новин зашкалює — як на одиницю часу, так і на одиницю наших змучених нервових клітин. Окремі повідомлення про «усиновлених» собак і сюрпризи із зоопарків — не більше ніж краплі меду у бочці найчорнішого дьогтю.

«У моєму житті було багато неприємностей, — писав колись Марк Твен, — деякі з них сталися насправді». Так, цілком можливо, що вулкани прокинуться ближче до старості наших онуків. А гривня впаде не влітку, а зимою. Рушниця обов'язково вистрілить, питання тільки в тому, в яку сторону. Незважаючи на усі зусилля геополітиків, економістів і метеорологів, непомітно підкрадається не лише зима із снігом, але й цунамі та демократичні революції.

А тепер вистачить страшилок, переходимо до водних процедур та оптимістичних новин. Перша з них така: від депресії і хронічної травми ви, швидше за все, не страждаєте (а з періодично виникаючими журбою і тривожністю цілком можна домовитися). Друга: якщо не можна змінити ситуацію, то це не означає, що не можна змінити ставлення до неї. Це зробити цілком реально.

Дозуйте інформацію, що надходить, а також із розумом вибирайте час, коли ви знайомитеся з новинами. Ясно, що цього не варто робити зранку натщесерце (фізіологічне незадоволення посилить емоційне) або перед сном (переживатимете, а не відпочиватимете), а ось на початку робочого дня — цілком нормально. Вирішіть, скільки хвилин вам на це знадобиться, і припиніть подальші спроби зайти на відповідні сайти. Врешті-решт, якщо станеться щось нечуване, колеги вас проінформують.

Акуратно вибирайте джерела. Звісно, всі побріхують, але комусь ви вірите трохи більше, чи не так? Тому слід обмежитися тими, хто видається вам найменш підозрілим. А читати всі плітки підряд не вистачить ні часу, ні нервів.

Максимально сфокусуйтеся на тих аспектах життя, які ви можете змінити на краще, і зупиняйте себе, коли починаєте тривожитися через невідконтрольоване. Пройдіть диспансеризацію, погуляйте замість того, щоб сидіти перед монітором, висипайтеся регулярно, а не раз на місяць. У разі будь-якого форсмажору хороша форма не завадить.

Знайдіть тих, кому потрібна ваша допомога. І справа тут не стільки в альтруїзмі, скільки в давно доведеному факті: ніщо так не підвищує тонус і самооцінку, як добрі справи. Радійте дрібницям. Відмінний спосіб — узяти в звичку письмово фіксувати те хороше, що сталося за день. Потрібно в усьому бачити хороше. Так, в політиці у нас сумно. Так, економіка ось-ось рухне. Так, несподівано повернулася зима. Але вона хоча б не ядерна. Мабуть, більше можна нічого не додавати.

Вітання читачам з європейського берега Гібралтарської протоки, що належить Великобританії. Перше враження про цю заморську територію Великобританії на півдні Піренейського півострова:



Гібралтар менший, ніж здавався на картах і фотографіях. Епітет «величезний» тут доречний тільки в одному випадку — коли йдеться про саму скелю Гібралтар, яку місцеві жителі називають просто Скеля. Крута кам'яниста гора домінує над поселенням, займаючи майже всю його територію.

Злітна смуга місцевого аеропорту перетинає головну вулицю Гібралтару. При зльоті або посадці літака рух автомобілів і пішоходів по дорозі перекривають шлагбаумами, як на звичних для нас залізничних переїздах. Незважаючи на невелику територію, в Гібралтарі є свої телебачення, радіомовлення, преса, парламент із 15 депутатами і конституція. Є футбольний чемпіонат, усі ігри якого проводяться на єдиному стадіоні, і національна збірна. Працює місцевий мобільний оператор, що непогано для клаптика землі в 7 км² і 30 тис. населення. Бензин тут дешевший, ніж у сусідній Іспанії, і, незважаючи на приналежність до Великобританії, рух у Гібралтарі правосторонній.

Не можуть не подобатися контрасти місцевого побуту на зразок знаменитих британських червоних телефонних будок поряд з величезними тропічними пальмами. По вулицях розвішені плакати з проханням не годувати мавп — тамтешніх знаменитостей. Адже напівдикі магоди, які живуть в умовах дикої природи, не бояться людей, сміливо стрибають по дахах автомобілів.

Гібралтар багато в чому є дивовижним місцем: близьке сусідство з Африкою і протокою, що з'єднує Середземне море з Атлантичним океаном. Існує гарна легенда про те, що протока утворилася завдяки старогрецькому героєві Гераклу, який пробив собі шлях через Атлаські гори.

Щоб побачити пам'ятник Гераклу, довелося на паромі перетнути Гібралтарську протоку і потрапити в Африку. Про Гібралтарську протоку знали ще найдавніші мореплавці, але тоді її вважали справжнім сіньким географічним кінцем землі і символічною межею між світом людей і незвіданим світом.

Думка про те, що я досі не був на батьківщині доісторичної людини, іноді змушувала мене замислюватися про поїздку в Єгипет або інше «ближнє африканське зарубіжжя». Але враховуючи, що мене не дуже ваблять місця, освоєні натовпами туристів і тілами, що лежать на сонці, поїздка в Єгипет і вітання читачам з цієї країни відкладається. Більше притягало після відвідин мису Доброї Надії в Південній Африці познайомитися з Мозамбіком або Анголою (виховання в радянській школі та інтернаціональна дружба накладають свій відбиток на мої бажання).

І ось, подорожуючи півднем Іспанії, зробив висновки, що Мозамбік нікуди від мене не подінеться, а ось берег Марокко зовсім близько — в 15 км від Європи. І відділяє мене від нього тільки водна гладінь Гібралтарської протоки. Враховуючи, що з іншого боку протоки, на узбережжі Марокко, знаходиться іспанська колонія — автономне місто Сеута, у мене виникло природне бажання здійснити свою мрію побувати в Африці. І справа не лише в Африці, а в тому, що Сеута цікава для візиту і як місто-фортеця, і як місце, де історія не просто застигла в старовинних стінах фортеці, а прописалася тут ще з незапам'ятних часів.

Скеля Гібралтару і Сеута утворюють легендарні геркулесові стовпи, відомі нам з давньої історії. Древні греки вважали, що Геркулес спорудив два кам'яні стовпи на самому краю світу, позначивши місце, за яким далі немає шляху для людини. Є вираз: «Дійшов до геркулесових стовпів», що свідчить про досягнення крайньої межі землі. Але в сучасній географії це місце є вододілом між Середземним морем та Атлантикою, утворюючи Гібралтарську протоку.

Літо не зважає на жодні політичні та економічні негаразди — воно приходить за розкладом, поліпшуючи настрій і пробуджуючи в кожному з нас жагу до подорожей.

**З найкращими побажаннями,
головний редактор
професор Володимир Іванович ПАНЬКІВ** ■